

NORGES OFFICIELLE STATISTIK,

UDGIVEN I AARET 1867.

C. No. 6.

BERETNING

OM

DEN HØIERE LANDBRUGSSKOLE I AAS

FRA 1 APRIL 1865 TIL SAMME TID 1866.

UDGIVEN AF

DEPARTEMENTET FOR DET INDRE.

(LA TABLE DES MATIÈRES PAGE 12).

NORGES OFFICIELLE STATISTIK,

UDGIVEN I AARET 1867.

C. No. 6.

BERETNING

OM

DEN HØIERE LANDBRUGSSKOLE I AAS

FRA 1 APRIL 1865 TIL SAMME TID 1866.

UDGIVEN AF

DEPARTEMENTET FOR DET INDRE.

CHRISTIANIA.

TRYKT I DET STEENSKE BOGTRYKKERI.

—
1867.

AARSBERETNING

FRA

AAS HØIERE LANDBRUGSSKOLE

FOR

TIDSRUMMET FRA DEN 1 APRIL 1865 TIL SAMME TID 1866.

Herved har jeg den Ære at aflægge Beretning om Skolens Virksomhed for Tidsrummet fra 1ste April 1865 til samme Tidsrum 1866, forsaavidt angaar dens oeconomiske Forholde og Undervisningen i Skolen ved det i Aarets Løb afsluttede tredie Lærekursus.

Til en Begyndelse meddeles et Uddrag af Regnskaberne, som viser Activa ved Aarets Begyndelse, de i Aaret faldne Indtægter, Udgifterne i samme Tidsrum samt Beholdningerne ved Aarets Udgang.

Ved Aarets Begyndelse udgjorde Skolens Eiendele:

I Kassebeholdning	50 Spd.	112 β	
i Kreaturer	5,408	—	- -
i Inventarium	10,742	—	76 -
Beholdninger af Kornvarer og øvrige			
Produkter til en Værdi af	3,246	—	35 -
Udestaaende Fordringer med Fradrag			
af Skolens Gjæld	3,064	—	30 -

22,512 Spd. 13 β

I Aarets Løb modtaget af Statskassen 4,949 — 117 -

Nettoudbytte af Gaardsdriften:

a) Jordbruget	826 Spd.	108 β	
b) Fjøset	635	—	20 -
c) Meieriet	294	—	86 -
d) Kornvarers Conto	221	—	15 -
e) Rodfrugters Conto	38	—	98 -

2,016 — 87 -

Skoven . . . . . 271 Spd. 96 β

Fabrikation af

  Drainsrør . . . . . 107 — 38 -

  Værkstederne . . . . . 190 — 63 -

569 — 77 -

Den hele Indtægt 30,048 Spd. 54 β

Udgift:

Til Institutet	7,364 Spd.	63 β	
Arbejder, udførte i			
Aarets Løb til			
Grundforbedringer	829	—	72 -
Haven	267	—	55 -
Grisehuset	40	—	84 -
Tab paa forskjellige			
Contoer	5	—	84 -

8,507 Spd. 118 β

Beholdning den 31te Marts 1866.

Kassebeholdning	1,406 Spd.	103 β	
Kreaturer	4,622	—	- -
Inventarium vedkom-			
mende Institutet	6,356	—	28 -
Inventarium vedkom-			
mende Jordbruget	5,034	—	15 -
Diverse Beholdninger	3,193	—	70 -
Fordringer efter Fra-			
drag af Gjæld	927	—	80 -

21,540 — 56 -

30,048 Spd. 54 β

Skatter og Onera samt Brandkontingent for de til Gaardsdriften hørende Bygninger, ligesom Gaardskarlens Kost og Løn, ere debiterede Jordbrugets Conto, og Brandkontingenten for de øvrige Bygninger Institutets Conto, hvorfor disse Udgiftsposter i ovenstaaende Redegjørelse ikke findes særskilt optagne blandt Udgifterne ligesom i foregaaende Aarsopgjør.

Om Jordbruget og Avlingen.

Foruden den Indmark, som tidligere er taget i Brug, er i Aarets Løb yderligere tillagt 20 Maal af den tilgrændsende

Hjemmark, saa at Indmarkens samlede Areal nu udgjør ialt 1154 Maal.

Debet.		Spd.	Sk.	Credit.		Spd.	Sk.
Transport	1,290. 25.	3,050	99			7,847	92
Hestenes Arbeidskonto	600. 97.						
Brænde til Gaardens Arbeidsfolk samt Klokkeren	79. 96.						
Reparationer paa Inventarium	201. 45.						
Bygningsreparationer	53. 4.						
Skatter og Onera	282. 97.						
Udsæd af Kornvarer	286. 9.						
Do. - Frø og Rodfrugter	112. 96.						
Værkstederne for diverse nye Redskaber	119. 60.						
Øvrige Udgifter til Indkjøb af Redskaber, Maskiner, kunstig Gjødning m. m.	943. 76.						
		3,970	5				
Nettoudbytte		826	108				
		7,847	92			7,847	92

Draining og Grundforbedringer.

Drainingen i Aarets Løb har omfattet et Areal af 86 Maal. Paa dette Areal er der blevet optaget 5,266½ Favne Grøfter, som ved Gravning og Fyldning ialt har kostet

219 Spd. 60 β

Desuden er der i samme Tidsrum optaget 618 Favne aabne Grøfter med en Udgift af . . . . .

68 — 114 -

Til de lukkede Grøfter er der anvendt ialt 35,360 Stykker Teglrør og Muffer til en Pris af . . . . .

191 — 74 -

Den samlede Udgift ved Afgrøftningen bliver 480 Spd. 8 β

Transport 480 Spd. 8 β
Andre Grundforbedringsarbejder, saasom Minering, Rodhugning, Spadvending og Anlæg af nye Stengjærder have ialt kostet 63 — 68 -

Hertil kommer det Arbejde, som er udført med Gaardens Folk og Heste, der for det Meste har bestaaet i Opbrydning og Bortkjørsel af Sten m. m. . . . . 285 — 116 -

Tilsammen 829 Spd. 72 β

Fra Brakmarken og den ny optagne Jord er der ialt bleven opbrudt og bortkjørt 6,095 Læs Sten.

Tilvirkning og Salg af Drainsrør.

Ved Teglværket er der bleven tilvirket

af 3" Rør . . . . . 5,740 Stykker.
- 1¾" Rør . . . . . 66,830 —
- 1½" — . . . . . 32,000 —

Tilsammen 104,570 Stykker.

104,570 Stykker.

Tillægges Beholdningen ved Aarets Begyndelse, som udgjorde 16,503 —
udkommer en Totalsum af . . . 121,073 Stykker.

Deraf er anvendt:

til Jordbruget . . .	35,360 Stkr. til en Værdi Spd. 191.	74.
- Haven . . .	2,440 — - - - -	13. 70.
solgt i Aarets Løb	60,140 — - - - -	283. 26.
Beholdningen ved		
Aarets Udgang	23,133 — - - - -	106. 76.
	<u>gjør 121,073 — - - - -</u>	<u>595. 6.</u>

Salget af Rør har givet en contant Indtægt af 283 Spd.

26 β og har Teglrørstilvirkningen givet et Nettoudbytte af 106 Spd. 63 β .

Efterspørgslen efter Teglrør fra de omliggende Bygder er i stadigt Tiltagende og for dette Aar har den endog været saa stor, at Værket ikke har kunnet levere alle Bestillinger. Det er derfor sandsynligt, at Værket, selv efterat Gaarden er bleven forsynet med de nødvendige Rør, vil kunne drives med Fordel.

Haven og Planteskolen.

Værdien af det til Haven hørende Inventarium udgjorde ved Aarets Begyndelse	196 Spd. 112 β	
Omkostningerne ved Indkjøb af Frø, Pødeviste og Planter samt alle Arbejdsudgifter beløbe sig til	732 — 70 -	
	<u>929 Spd. 62 β</u>	

I Aarets Løb er imidlertid solgt Træer, Buske og øvrige Havesager til et samlet Beløb af	479 — 51 -	
Inventariets Værdi ved Aarets Udgang altsaa har Udgifterne oversteget Indtægterne med	182 — 76 -	
	267 — 55 -	
	<u>929 Spd. 62 β</u>	

Havens Areal er i dette Aar betydelig udvidet for at skaffe Plads til de i Opvæxt værende Planter, i hvilket Øie med det har været nødvendigt at udføre Dybgravning paa omtrent 9 Maal.

Ved Aarets Slutning fandtes i Udplantningslandet ialt over 166,000 Træer og Buske, hvoraf 4,300 forædlede Frugttræer af alle Arter, 28,000 Vildstammer af saadanne og 55,000 Pileplanter.

Forædlede Frugttræer ere meget søgte og efterhaanden som de opnaa den for Udplantning passende Alder, vil en større Mængde aarligen kunne afsættes.

Det Samme finder ogsaa Sted med de forskjellige Arter af Pil, hvorfor Arealet for Pil, saavidt muligt, yderligere vil blive udvidet.

Værkstederne.

Ved Værkstederne er i Aarets Løb bleven tilvirket nye Redskaber og Maskiner til en Værdi af	613 Spd. 2 β	
og iøvrigt udførte Arbejder dels for Skolen, dels for Andres Regning med Reparationer paa Bygninger og Redskaber samt Maskiner for	353 — 4 -	
Beholdninger af Materialier og Inventarium ved Aarets Udgang for en Værdi af	601 — 2 -	
	<u>Sum 1567 Spd. 8 β</u>	

Derimod udgjorde Værkstedernes Beholdning af Inventarium og Materialier ved Aarets Begyndelse

382 Spd. 103 β

Udgifterne i Aarets Løb til Arbejds-løn og Indkjøb af Materialier, saasom Træ, Jern og Kul m. m. beløbe sig til	993 — 82 -	
Indtægt af Værkstederne	190 — 63 -	

1567 Spd. 8 β

Stamhollænderiet og Fjøsdriften.

Foruden de i forrige Beretning omtalte 20 Stkr. Ayrshirekjør er Kvægholdet i Aarets Løb forøget med 1 Ayrshireko No. 13 „Jane“ fra Agronom Lindeqvist, hvilken Kosiden 1863 har været stationeret hos ham, saa at Stammen nu bestaar af 21 Kjør og 1 Oxe.

Af de oprindelige 20 Thelemarkskjør have i Aarets Løb 16 melket, ligesom ogsaa 4 Halvblodskjør, saa at et lige Antal af begge Stammer kan sammenlignes med Hensyn til Melkeudbyttet.

De øvrige Kjørs Antal har været 12, saa at Middeltallet for Aaret af Kjør har været 52 Stykker.

Beholdningen i sin Helhed bestod ved Aarets Begyndelse af:

52 Kjør.
2 Tyre.
1 Oxe.
28 Kvier.
13 Kalve.
1 Oxe.
4 Kjør.
54 Kalve.

i Aarets Løb er indkjøbt:

samt ialt fødte:

Tilsammen 155 Stykker.

Derimod er i samme Tidsrum solgt:

2 Tyre.
5 Kjør.
10 Kvier.
30 Kalve.

47 Stykker.

slagtede:

2 Oxe.
3 Kjør.
2 Kvier.
3 Kalve.

10 —

døde:

1 Ko.
1 Kvie.
8 Kalve.

10 —

Beholdningen af levende Kreature ved Aarets Udgang var:

3 Tyre.
52 Kjør.
18 Kvier.
15 Kalve.

88 —

Tilsammen 155 Stykker.

Fjøssets Conto.

Debet.

Beholdning ved Aarets Begyndelse af Kreaturer og Inventarium	3,962 Spd.	7 β
Foderet til samtlige Dyr har beløbet sig til		
461 Sk $\bar{a}$ 13 L $\bar{a}$ Hø . . . . . Høvardi 147,728 $\bar{a}$	706 Spd.	40 β
1248 Td. Turnips {		
884 $\frac{3}{4}$ - Kaalrabi {	80,200 „	577 — 51 -
67 Sk $\bar{a}$ 12 L $\bar{a}$ 12 $\bar{a}$ Rapskager	43,288 „	268 — 99 -
76 „ 18 „ 4 „ Linkager	61,530 „	451 — 56 -
104 „ 2 „ 8 „ grøpet Mel	66,640 „	402 — 39 -
30 $\frac{9}{16}$ Td. Byg, Mel til Kalvene	8,600 „	53 — 65 -
13,431 Pottes nysiet Mel à 2 $\frac{1}{2}$ β	53,724 „	} . . . . . 507 — 12 -
18,184 — skum. — à 1 $\frac{1}{2}$ β	43,640 „	
Halm af alle Slags	120,000 „	— — -
	2,967	— 2 -

NB. Heri er ikke beregnet Grønfoder og Sommerbete, hvilket tilligemed Halmen ansees som Æquivalent for Gjødelsen.

Til Lønning af Schweitzeren og Folkene samt øvrige Udgifter og Omkostninger	670	— 14 -
Indkjøb af Kreaturer	162	— 60 -
Nettoudbytte paa Fjøsdriften	635	— 20 -
	8,396	Spd. 103 β

C r e d i t.

122,140 Potter Melk à 2½ β	2,544 Spd. 74 β
Solgte og slagtede Kreaturer	2,398 — 34 -
Beholdning af Kreaturer og Inventarium	3,453 — 115 -
	8,396 Spd. 103 β

Melkeafkastningen af Ayrshire-Stamhøllønderiet har i
 Aarets Løb udgjort . . . . . 59,312 Potter.
 af Thelemarks-Stammen . . . . . 43,179 —
 af de øvrige Kjør . . . . . 19,619 —
 eller som ovenfor angivet . . . . . 122,140 Potter.

Ayrshirekjørene have saaledes i Middeltallet leveret
 2,965 Potter.
 og Thelemarkskjørene . . . . . 2,158 —
 Af omstaaende Tabel vil nærmere erfares Udbyttet af
 hver enkelt Ko.

Tabel

over

Ayrshirekjørenes levende Vægt, Kalvning og Melkeudbytte.

K o e n s		Levende Vægt $\frac{1}{4}$ 65.	Kalvede.		Melkede fra og med $\frac{1}{4}$ 65 til og med $\frac{31}{3}$ 66.												Summa Potter Melk.	Levende Vægt $\frac{1}{4}$ 66.
No.	N a v n.	æ	1ste Gang	2den Gang	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	Septbr.	Octbr.	Novbr.	Decbr.	Januar.	Februar	Marts.	Tils.	æ
2	Wilsie	885	$\frac{1}{5}$	$\frac{31}{3}$	-	$265\frac{1}{2}$	242	$212\frac{1}{2}$	170	$146\frac{1}{2}$	123	$115\frac{1}{2}$	$78\frac{1}{2}$	$11\frac{1}{2}$	-	-	1365	700
3	Denty	885	$\frac{7}{4}$	-	$303\frac{1}{2}$	$431\frac{1}{2}$	$396\frac{1}{2}$	414	347	$287\frac{1}{2}$	$217\frac{1}{2}$	$194\frac{1}{2}$	$177\frac{1}{2}$	$131\frac{1}{2}$	11	-	2912	880
4	Whitie	1120	$\frac{8}{4}$	-	314	431	$425\frac{1}{2}$	$455\frac{1}{2}$	$395\frac{1}{2}$	$367\frac{1}{2}$	268	213	186	131	42	-	3229	1050
5	Grassie	1030	$\frac{30}{3}$	-	$587\frac{1}{2}$	541	525	$544\frac{1}{2}$	447	$406\frac{1}{2}$	$267\frac{1}{2}$	186	159	86	-	-	3750	900
6	Dandy	960	$\frac{21}{4}$	-	114	$522\frac{1}{2}$	488	468	373	$361\frac{1}{2}$	$267\frac{1}{2}$	224	237	129	-	-	$3184\frac{1}{2}$	960
7	Branny	935	$\frac{4}{2}$	-	413	$320\frac{1}{2}$	$302\frac{1}{2}$	$346\frac{1}{2}$	281	$284\frac{1}{2}$	$239\frac{1}{2}$	92	-	-	491	$636\frac{1}{2}$	3407	920
8	Young Snapy	795	$\frac{3}{3}$	-	$456\frac{1}{2}$	$420\frac{1}{2}$	380	$398\frac{1}{2}$	327	240	$213\frac{1}{2}$	$123\frac{1}{2}$	$72\frac{1}{2}$	-	-	$408\frac{1}{2}$	$3040\frac{1}{2}$	780
9	Ferden	1000	$\frac{4}{3}$	-	554	$550\frac{1}{2}$	513	$513\frac{1}{2}$	441	421	327	$283\frac{1}{2}$	75	-	-	402	$4080\frac{1}{2}$	970
10	Knockengig	1020	$\frac{5}{4}$	-	395	453	$409\frac{1}{2}$	408	338	243	223	170	125	$57\frac{1}{2}$	-	-	2822	1020
11	Merlie	945	$\frac{16}{4}$	$\frac{28}{3}$	188	$455\frac{1}{2}$	$436\frac{1}{2}$	$440\frac{1}{2}$	384	$363\frac{1}{2}$	307	$279\frac{1}{2}$	245	125	-	-	$3224\frac{1}{2}$	890
12	Andrewlami	925	$\frac{29}{1}$	-	$449\frac{1}{2}$	393	$355\frac{1}{2}$	378	$319\frac{1}{2}$	$243\frac{1}{2}$	165	$84\frac{1}{2}$	-	$22\frac{1}{2}$	$434\frac{1}{2}$	$455\frac{1}{2}$	3301	830
14	Fair Belle	985	$\frac{29}{12}$	-	$375\frac{1}{2}$	301	266	259	210	$22\frac{1}{2}$	-	-	$54\frac{1}{2}$	505	413	$409\frac{1}{2}$	2816	890
15	Young Emma	1005	$\frac{15}{6}$	-	$108\frac{1}{2}$	11	$176\frac{1}{2}$	427	$366\frac{1}{2}$	$335\frac{1}{2}$	253	$239\frac{1}{2}$	$228\frac{1}{2}$	221	155	$102\frac{1}{2}$	$2624\frac{1}{2}$	800
16	Beauty	780	$\frac{1}{10}$	-	$325\frac{1}{2}$	223	$173\frac{1}{2}$	$174\frac{1}{2}$	93	-	-	-	-	-	-	-	$989\frac{1}{2}$	905
17	Bonny	810	$\frac{19}{1}$	-	428	$388\frac{1}{2}$	351	366	285	$290\frac{1}{2}$	$164\frac{1}{2}$	-	-	54	351	$421\frac{1}{2}$	3100	780
18	Swany	990	$\frac{8}{5}$	-	-	341	$439\frac{1}{2}$	432	$373\frac{1}{2}$	339	$274\frac{1}{2}$	$258\frac{1}{2}$	263	$225\frac{1}{2}$	161	$59\frac{1}{2}$	3167	930
19	Blackwood	830	$\frac{11}{12}$	-	$425\frac{1}{2}$	356	305	306	260	$183\frac{1}{2}$	$82\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	$1918\frac{1}{2}$	820
20	Bank	875	$\frac{28}{7}$	-	12	-	-	36	462	448	$368\frac{1}{2}$	376	407	$372\frac{1}{2}$	280	$267\frac{1}{2}$	$3029\frac{1}{2}$	840
21	Hillas	930	$\frac{18}{9}$	-	$395\frac{1}{2}$	$293\frac{1}{2}$	$252\frac{1}{2}$	201	$17\frac{1}{2}$	238	512	$416\frac{1}{2}$	$340\frac{1}{2}$	$305\frac{1}{2}$	229	$205\frac{1}{2}$	3407	980
22	Wilsine	950	$\frac{11}{4}$	-	$315\frac{1}{2}$	$538\frac{1}{2}$	494	$484\frac{1}{2}$	393	$388\frac{1}{2}$	$259\frac{1}{2}$	166	$105\frac{1}{2}$	-	278	521	3944	800
		18655															$59312\frac{1}{2}$	17745

Tabel

over

Thelemarkskjörenes levende Vægt, Kalvning og Melkeudbytte.

K o e n s		Levende Vægt $\frac{1}{4}$ 65.	Kalvede.		Melkede fra og med $\frac{1}{4}$ 65 til og med $\frac{31}{3}$ 66.												Summa Potter Melk.	Levende Vægt $\frac{1}{4}$ 66.
No.	N a v n.		Æ	1ste Gang	2den Gang	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	Septbr.	Octbr.	Novbr.	Decbr.	Januar.	Februar	Marts.	
1	Jetta	940	$\frac{11}{8}$	-	15	-	229	$435\frac{1}{2}$	$368\frac{1}{2}$	$352\frac{1}{2}$	230	213	$229\frac{1}{2}$	199	127	99	2498	920
6	Siljan	680	-	-	325	270	206	192	181	$176\frac{1}{2}$	$156\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	1507	705
9	Bolla	1025	$\frac{24}{4}$	-	39	303	224	208	187	$176\frac{1}{2}$	145	120	124	$123\frac{1}{2}$	43	-	1693	950
11	Bragod	1000	$\frac{1}{4}$	$\frac{2}{3}$	471	$460\frac{1}{2}$	448	453	401	419	$339\frac{1}{2}$	270	$238\frac{1}{2}$	$167\frac{1}{2}$	-	284	3952	900
12	Rolind	650	$\frac{26}{11}$	-	$305\frac{1}{2}$	$259\frac{1}{2}$	203	197	$186\frac{1}{2}$	173	165	120	$21\frac{1}{2}$	38	349	323	2341	740
15	Jularos	830	$\frac{9}{4}$	$\frac{18}{3}$	203	349	323	$319\frac{1}{2}$	263	$225\frac{1}{2}$	$189\frac{1}{2}$	170	$144\frac{1}{2}$	101	10	$108\frac{1}{2}$	$2406\frac{1}{2}$	745
16	Sølvbod	650	$\frac{19}{11}$	-	$262\frac{1}{2}$	$205\frac{1}{2}$	$178\frac{1}{2}$	175	$129\frac{1}{2}$	74	-	109	$401\frac{1}{2}$	376	$291\frac{1}{2}$	$216\frac{1}{2}$	$2419\frac{1}{2}$	650
17	Bohus	850	$\frac{12}{5}$	$\frac{21}{3}$	-	194	320	311	$248\frac{1}{2}$	$187\frac{1}{2}$	$180\frac{1}{2}$	163	$133\frac{1}{2}$	95	4	$99\frac{1}{2}$	$1936\frac{1}{2}$	760
19	Lilleros	775	$\frac{2}{5}$	-	-	342	$347\frac{1}{2}$	337	271	234	191	$171\frac{1}{2}$	184	179	$147\frac{1}{2}$	$112\frac{1}{2}$	2517	740
20	Anneros	780	-	-	229	184	161	174	$130\frac{1}{2}$	121	$127\frac{1}{2}$	120	$124\frac{1}{2}$	75	-	-	$1446\frac{1}{2}$	860
21	Blaadrole	610	$\frac{19}{8}$	-	174	89	-	-	124	$380\frac{1}{2}$	$251\frac{1}{2}$	$249\frac{1}{2}$	250	$259\frac{1}{2}$	234	174	2186	660
22	Lilliegod	870	$\frac{6}{4}$	-	$367\frac{1}{2}$	$462\frac{1}{2}$	419	$424\frac{1}{2}$	354	$349\frac{1}{2}$	287	239	168	$89\frac{1}{2}$	13	-	$3173\frac{1}{2}$	860
23	Stølsbot	835	$\frac{14}{4}$	-	229	443	399	398	$353\frac{1}{2}$	$324\frac{1}{2}$	$257\frac{1}{2}$	183	$135\frac{1}{2}$	-	-	-	2723	840
24	Jørgelin	805	$\frac{12}{4}$	-	$156\frac{1}{2}$	271	287	$316\frac{1}{2}$	$252\frac{1}{2}$	$214\frac{1}{2}$	193	$162\frac{1}{2}$	$134\frac{1}{2}$	100	10	-	2098	800
25	Roslin	815	$\frac{4}{6}$	-	-	-	309	$402\frac{1}{2}$	$359\frac{1}{2}$	330	264	205	$149\frac{1}{2}$	$109\frac{1}{2}$	23	-	2152	850
26	Haleros	685	-	-	$310\frac{1}{2}$	241	$196\frac{1}{2}$	189	184	$182\frac{1}{2}$	172	$149\frac{1}{2}$	145	$138\frac{1}{2}$	$48\frac{1}{2}$	-	1957	800
27	Guldrei	625	$\frac{26}{3}$	-	$273\frac{1}{2}$	226	194	195	$177\frac{1}{2}$	$146\frac{1}{2}$	147	121	47	-	-	-	$1527\frac{1}{2}$	600
28	Guldbod	770	-	-	263	$223\frac{1}{2}$	$195\frac{1}{2}$	207	190	168	154	$121\frac{1}{2}$	125	124	112	115	$1998\frac{1}{2}$	775
30	Julebot	705	-	-	181	$170\frac{1}{2}$	$179\frac{1}{2}$	$182\frac{1}{2}$	$173\frac{1}{2}$	166	$152\frac{1}{2}$	$137\frac{1}{2}$	$108\frac{1}{2}$	8	-	-	$1459\frac{1}{2}$	900
31	Ragna	845	$\frac{19}{8}$	-	-	-	-	-	44	$163\frac{1}{2}$	163	173	$185\frac{1}{2}$	185	$146\frac{1}{2}$	127	$1187\frac{1}{2}$	840
		15745															$43179\frac{1}{2}$	15895

Meieriet.

Under indeværende Aar har, ligesom under det sidst forløbne, al den Melk, som ikke er medgaaet til Opfødning af Kalve eller solgt til Lærere og Functionærer paa Stedet undergaaet Mejeribehandling.

Lokalet for Meieriet er det samme som forhen.

I Aarets Løb er i det Hele erholdt 122,140 Potter. Heraf er medgaaet til Kalvene 13,431 Pot. solgt til forskjellige Personer 18,436 — til Meieriet er afgivet . . . 90,273 —

122,140 —

Af disse 90,273 Potter er anvendt til
Fedost . . . . . 540 Pot.
til Smør og Magerost . . . 89,733 —

90,273 —

Heraf er udvundet 6020 $\mathring{a}$ Smør; til Production af 1 $\mathring{a}$ Smør er saaledes medgaaet i Middeltal for hele Aaret 14,9 Potter nysiet Melk. Af den til Smørtilvirkningen afgivne

Melk er endvidere erholdt 83,262 Potter skummet og Kjærne-Melk.

Heraf er anvendt til Opfødning af Kalve
18,184 Potter
solgt . . . . . 25,968 —
til Osttilvirkning . . . . 39,110 —

83,262 Potter.

Det Tab i Melk, som er fremkommen ved Smørtilvirkning, Afdampning og Spildning har altsaa været 6471 Potter eller 7,21 pCt. af det hele Kvantum.

Af de til Osttilvirkningen benyttede 39,110 Potter skummet og 540 Potter nysiet Melk, eller ialt 39,640 Potter, er tilvirket 316 Stkr. Oste med en Vægt paa Salgstiden af 4,658 $\frac{1}{2}$ $\mathring{a}$.

I Middeltal er saaledes medgaaet 8 $\frac{1}{2}$ Pot Melk til Production af 1 $\mathring{a}$ Ost.

Mejeriets Conto.

Debet.

1865 April 1. Beholdning af diverse Inventarium	345 Spd. 91 β
Beholdning af Ost, Smør og Salt . .	156 — 27 -
	501 Spd. 118 β
122,140 Potter Melk fra Fjøset . .	2,544 — 74 -
Lønning til Mejersken og hendes Med-	
hjelpere	186 — 75 -
Lys og Rengjørelse	10 — 47 -
Brænde	21 — - -
Indkjøb af Salt, Kryderier, Inventarie-	
sorter og andre Udgifter	165 — 110 -
Udbytte af Mejeribedriften	294 — 86 -
	Summa 3,725 Spd. 30 β

Credit.

Solgte Meieriprodukter i Aarets Løb . .	2,719 Spd. 81 β
Afgivet til Kalvene:	
13,431 Potter nysiet Melk à 2 $\frac{1}{2}$ β {	507 — 12 -
18,184 — skummet — à 1 $\frac{1}{2}$ - {	
Leveret Valle til Svineholdet for . . .	25 — 50 -
I Behold ved Aarets Udgang:	
Inventariesorter for	385 Spd. 74 β
Ost, Smør, Salt og Kry-	
derier	87 — 53 -
	473 — 7 -
	Summa 3,725 Spd. 30 β
Brutto-Udbyttet af den behandlede Melk har udgjort 3,2 β pr. Pot, Driftsomkostningerne 0,4, Netto-Udbyttet er saaledes 2,8 β pr. Pot.	

I September Maaned afsluttedes det 3die Undervisnings-Kursus ved Skolen med offentlig Examen, som afsluttedes den 14de og 15de i samme Maaned.

Ved Kursusets Begyndelse, den 1ste October 1863, indtraadte 32 Elever i Skolen. Disse vare:

C. L. Sørensen fra Jarlsberg og Laurvigs Amt.	
C. R. Istad - søndre Thronhjems	—
A. M. Stub - Budskeruds	—

M. Essendrop fra nordre Thronhjems Amt.	
H. Kjølstad - Næs i Akershus	—
L. P. Nielsen - Thronhjems	—
A. Ovren - Buskeruds	—
I. Gilhuus - Do.	—
Ole Rytterager - Do.	—
H. Dybvig - Nordlands	—
L. Linna - Bratsbergs	—

H. Skappel	fra Hedemarkens	Amt.
C. Stensen	- Christians	—
Edv. Kjekstad	- Buskeruds	—
O. Isaachsen	- Christianssand	—
A. Gregersen	- Buskeruds	Amt.
P. Spilling	- Lister og Mandals	—
O. P. Hangaard	- Hedemarkens	—
R. Schmidling	- Romsdals	—
N. Sandberg	- Akershus	—
H. Ugland	- Lister og Mandals	—
I. Hirsch	- nordre Bergenhus	—
C. Rølsdorph	- Hedemarkens	—
Hagelsteen	- Bergenhus	—
I. E. Moer	- Aas i Akershus	—
E. Dahl	- Romsdals	—
H. Tveter	- Akershus	—
C. Gløersen	- Bratsbergs	—
O. Bjørneby	- Hedemarkens	—
O. Balstad	- Do.	—
A. Berner	- Do.	—
O. Johnsæter	- Do.	—

Af disse 32 optagne Elever forlod 5, af oeconomiske Grunde, Skolen inden Kursusets Slutning, nemlig:

Hangaard	fra Hedemarkens	Amt.
Bjørneby	- Do.	—
Skappel	- Do.	—
Balstad	- Do.	—
Gregersen	- Buskeruds	—

Istedetfor de udtraadte, indkom da tvende nye Elever, nemlig H. T. Koller fra Christians Amt og Candidat M. Irgens fra Christiania, saa at Antallet af Elever ved Kursusets Slutning udgjorde 29, hvilke Alle underkastede sig Afgangsexamen.

Undervisningen i dette Kursus har omfattet følgende Lærefag:

Landbrugslære,
Landmaaling,
Nivellering og
Tegning,

meddelt af Agronom Hedendahl fra Kursusets Begyndelse til October Maaned 1864, da Hedendahl fratraadte som Lærer ved Skolen. Efter denne Tid af Agronom A. Olsen, som Lærer i de theoretiske Fag, hvorimod Agronom E. Dahl underviste i de praktiske Dele af Landmaaling, Tegning og Nivellering.

Agrikulturkemi,
Fysik m. m.

af Agrikulturkemiker Rosing med Assistance af Polytekniker W. Dircks, som ogsaa ledede de kemiske Laborationer.

Anatomi,
Zoologi og
Husdyrlære

af Veterinærlærer Thesen.

Botanik og
Skovbrugslære

af Cand. real. Fougner.

Under en af Fougner foretagen Reise til Tharand meddeltes Undervisningen i Botanik af Real-Studerende Johanneesen.

Forelæsningerne begyndte i dette Kursus den 5te October 1863 og afsluttedes den 31te Mai 1865, hvorefter der afholdtes Repititions-Examinationer fra den 26de Juni til og med 22de Juli, 2 Timer daglig.

Den skriftlige Examen begyndte den 1ste August og vedvarede til den 14de i samme Maaned.

Fra Kursusets Begyndelse den 5te October indtil Udgangen af April det paafølgende Aar afholdtes 2 Timers Forelæsninger daglig, hvorhos Eleverne i samme Tid vexelvis sysselsattes med praktiske Arbejder, nemlig kemiske Laborationer og Tegning 3 Timer daglig, 4 Dage i Ugen.

Fra Mai til Udgangen af September afholdtes kun een Forelæsning daglig. Til kemiske Laborationer anvendtes 2 Dage ugentlig.

Under samme Tid beskæftigedes Eleverne daglig partivis med Landmaaling, forsaavidt Veiret tillod det.

Til botaniske Exkursioner anvendtes 4 Eftermiddage i Ugen med 8 Elever paa hvert Parti.

Fra October 1864 til 31te Mai 1865 holdtes 2 Timers Forelæsning daglig. I samme Tidsrum anvendtes 4 Timer daglig i 4 Dage af Ugen til kemiske Laborationer med Undtagelse af October og April, i hvilke Maaneder kun tvende Dage i Ugen anvendtes hertil. I November og December 1864 anvendtes 4 Dage af Ugen med 3 Timer daglig til Tegning og fra Januar til April 1865 3 Dage ugentlig med samme Timetal.

I November og December 1864, meddeltes tillige Undervisning i Dissection 4 Dage ugentlig, ligeledes partivis.

I Løbet af Vinteren 18⁶⁴/₆₅ deltog Eleverne i Fjøsragt partivis, 4 Elever ugentlig hver Eftermiddag, ligesom de efter Tour deltog i Staldragt og Udførelse af Hesteskøning.

Foruden denne Undervisning have Eleverne i Vintermaanederne, begge Aar, haft en skriftlig Opgave at besvare hver fjortende Dag. Opgaverne ere givne af de forskjellige Lærere efter Tour.

I dertil efter Tid og Omstændigheder afpassede Timer er Undervisning i Bogførsel meddelt af Skolens Kasserer, Delphin, hvilken Undervisning ialt har medtaget 164 Timer, saaledes at hver Elev har erholdt 82 Timers Undervisning i Bogholderi.

I Løbet af Kursuset have Eleverne deltaget i de praktiske Arbejder ved Jordbruget tourvis i dertil bestemte Timer, med Undtagelse af Vintermaanederne, dog saaledes at den meste Tid falder paa det første Aar, fordi det andet Aars Sommermaaneder i høiere Grad har været optaget med Forberedelse til Examen.

Nedenfor meddeles, for Oversigtens Skyld, de Timer, som ere anvendte til Undervisningen i hvert Fag og af hver Lærer.

	Landhus- holdning.	Agrikultur- kemi m. m.	Anatomi og Husdyrlære.	Bogholderi.	Botanik.	Tilsammen.
Theoretisk Un- dervisning . .	160	230	227	-	181	798
Praktisk Under- visning	408	320	120	164	212	1224
	568	550	347	164	393	2022

Heri er dog ikke indberegnet det Timetal, som er med-
gaaet til Undervisning i Landmaaling, Nivellering, Kreatur-
røgt og de egentlig praktiske Arbejder ved Jordbruget, hvil-
ket Timetal ikke med Nøiagtighed kan angives.

Da Elevernes Antal (32) ikke tillader en fælles Under-
visning paa een Gang i Laboratoriet, Tegnesalen m. v., men
maa fordeles paa to eller flere Afdelinger, staar det alene
tilbage at vise, i hvor mange Timer i hvert Fag Eleverne have
erholdt Undervisning:

I Landbrugslære, theoretisk Undervisning	160	Timer.
Tegning af Redskaber, Maskiner, Karter m. m.	204	—
I Agrikulturkemi m. m. Forelæsning . .	230	—
Kemiske Laborationer	160	—
I Botanik og Skovbrugslære, Forelæsninger	181	—
Exkursioner	70	—
I Anatomi og Husdyrlære, Forelæsninger	227	—
Dissection	36	—
Hesteskoning	3	—
I Bogholderi, Bogførsel	82	—

Tilsammen 1353 Timer,
hvorimod der af Lærerne ifølge det Ovenstaaende er meddelt
Undervisning i 2022 Timer.

Indhold.

*Indberetning for Aas høiere Landbrugsskole fra den 1ste April 1865
til samme Tid 1866. Af Skolens Direktør F. A. Dahl.*

Sammendrag af Regnskabet	Pag. 1.
Jordbruget og Avlingen	- 1.
Drainering og Grundforbedring	- 3.
Drainsrørstilvirkning	- 3.
Haven og Planteskolen	- 4.
Værkstederne	- 4.
Stamhollænderiet og Fjøsdriften	- 5.
Meieriet	- 9.

Table des matières.

*Rapport annuel sur la ferme-modèle d'agriculture d'Aas pour l'époque
du 1er Avril 1865 au 1er Avril 1866 par le directeur F. A. Dahl.*

Résumé des recettes et dépenses	page 1.
Exploitation et récolte	- 1.
Drainage et améliorations du sol	- 3.
Fabrication de tuyaux de drainage	- 3.
Jardin et pépinière	- 4.
Ateliers	- 4.
Vacherie et bestiaux	- 5.
Métairie	- 9.

